



# ouders als buddy

**Mirjam Nooijens en Karin Engelen werken op KBS Sinte Maerte in Breda. Ze begeleiden leerlingen met gedragsproblemen in een speciale klas, waar ouders met hun kinderen samenwerken om het gedrag te verbeteren zodat ze beter gaan functioneren in de eigen klas. Dit samenbrengen van ouder, kind en leerkracht gebeurt in de Impulsklas.**

**Een nieuwe, veelbelovende ontwikkeling.**

Tekst: Mirjam Nooijens & Karin Engelen

## **HET VERHAAL VAN MAARTEN, LEERLING VAN DE IMPULSKLAS SINTE MAERTE:**

*Maarten is een jongen van 10 jaar. Hij kan het de afgelopen jaren steeds minder goed bijbenen. Het is moeilijk op school, hij heeft vaak conflicten en vindt dat vooral anderen daar de schuld van zijn. Zijn ouders zien de opvoeding als een uitdagende taak. Er zijn veel conflicten thuis. Al een hele tijd vinden de ouders dat de school tekortschiet. De leerkracht 'moet strenger zijn'. Maarten wordt aangemeld om deel te nemen aan de Impulsklas. De ouders van Maarten draaien gedurende 12 weken een ochtend in de week mee in de Impulsklas en zien ineens een rustige jongen, die bij de juiste hulp wél aan het werk gaat. Doordat de ouders zich in de Impulsklas veilig voelen bij de leerkrachten en andere ouders, kunnen ze ook hun eigen verhaal kwijt. Zo komen ook de ouders van Maarten anders te staan ten opzichte van de school. Ze zijn nu meer samen op weg. Maarten leert naar zichzelf te kijken en vindt oplossingen voor de momenten dat hij het lastig heeft. Hij is nu gestart in groep 7. Zijn boze en teruggetrokken houding is steeds minder aanwezig. Maarten komt steeds vaker zelf naar de leerkracht. Dan legt hij het probleem voor en zoeken ze samen een oplossing. Als moeder het even niet weet, is het stapje om naar school te komen heel klein.*

Dit verhaal van Maarten laat zien wat het betekent wanneer ouders, leerling en school echt gaan samenwerken. Het zet de leerling in zijn kracht en geeft het vertrouwen in het eigen kunnen.

## **WAT IS DE IMPULSKLAS?**

Gedurende twaalf weken komen in de Impulsklas zes tot acht leerlingen, die qua gedrag en werkhouding wel een positieve impuls kunnen gebruiken, wekelijks een dagdeel bij elkaar. Deze leerlingen nemen allemaal één van hun ouders mee naar school. Opvoeden en leren worden zo bij elkaar gebracht. In deze gouden driehoek (ouder, leerling, school) ontstaat allereerst beter begrip van de situatie over en weer. Daarnaast zijn ouders en leerkrachten consistent in hun begeleiding van de leerling. Tot slot zorgt de oplossingsgerichte basishouding van de Impulsklasleerkrachten voor een veilig kader voor de leerling om naar het eigen gedrag te gaan kijken. De voorbeelden uit de praktijk zijn zo overweldigend en ontroerend dat wij overtuigd zeggen: de ouders laten meedoen in de klas, een baanbrekende opzet met fantastische resultaten.

## **HOE WERKT DE IMPULSKLAS?**

Tijdens het intakegesprek met ouders, groepsleerkracht en Impulsklasleerkracht, stellen de leerlingen hun (leer-)doelen vast. De (leer)doelen worden omschreven in een uitgebreide



## DE OUDERS LATEN MEEDOEN IN DE KLAS IS EEN BAANBREKENDE OPZET MET FANTASTISCHE RESULTATEN

vaardigheidskaart die dagelijks wordt bijgehouden. Deze vaardigheidskaart helpt de leerlingen in concrete en kleine stapjes na te denken over hun eigen ontwikkeling en daar verantwoordelijkheid voor te nemen. Doelen kunnen gaan over werkhouding en werkaanpak, maar ook over gedrag en sociale vaardigheden. De voortgang van de leerlingen op hun vaardigheden wordt wekelijks in de Impulsklas besproken. Dit proces wordt gedurende het hele traject gemonitord en goed afgestemd met de eigen leerkracht.

Een belangrijke succesfactor is dat de groepsleerkracht meer gaat zien van de context van zowel school als thuis waarin de leerling opereert en leert wat wél werkt bij deze specifieke leerling. Andersom stemmen ouders hun opvoeding meer af op hetgeen er op school gevraagd wordt. Na afloop van de Impulsklas wordt de continuïteit van de ondersteuning gewaarborgd door begeleiding op maat, aan zowel de leerling, de ouders als aan de leerkrachten.

### DE RESULTATEN

Omdat inzicht in resultaten belangrijk is, is afgelopen jaar gestart met effectiviteitsonderzoek. Hier volgen wat resultaten. Op school zien de Impulsklasbegeleiders verbeteringen in de relatie van de leerlingen met hun leerkrachten. Met name het (durven) communiceren met de leerkracht. Ouders geven aan dat ze zien dat hun kind meer verantwoordelijkheid neemt voor het eigen gedrag. Belangrijk voor de ouders is ook dat het begrip tussen school en ouder is verbeterd, deels door beter contact en deels doordat de ouder het kind ziet functioneren op school. Dat geeft regelmatig verrassende inzichten. Een moeder van Marokkaanse afkomst zegt: 'Eigenlijk zouden alle allochtone leerlingen naar de Impulsklas moeten. Op deze manier heb ik als ouder geleerd wat er op school gebeurt. Ik weet nu welke vragen ik kan stellen aan de leraar over mijn kind.' Leerkrachten ervaren dat een grote winst wordt behaald op sociaal-emotionele factoren zoals: geloof in eigen kunnen,

## IMPULSKLASBEGELEIDERS ZIEN VERBETERINGEN IN DE RELATIE VAN LEERLINGEN MET HUN LEERKRACHTEN

zicht op de eigen problematiek en zelfvertrouwen van de leerling. Daarnaast is er zichtbaar verbetering in taakgerichtheid en leerresultaten van de leerling. Dat wordt door de leerlingen herkend. Ze merken dat ze zich beter kunnen concentreren nu ze begeleid worden.

### ERVARINGEN VAN DE IMPULSKLASSEN

Bij KBS Sinte Maerte is in november 2014 voor de tweede keer een Impulsklas van start gegaan. De school en ook schoolbestuur INOS omarmen dit initiatief, na een succesvolle pilot in de lente van 2014. Deze support is belangrijk voor het slagen van het traject. Wij zien dat de positieve impuls die de leerlingen krijgen op deze ochtend een hele week doorwerkt. Het is fijn om te merken dat we hiermee een verschil kunnen maken, dat deze leerlingen een positieve rol krijgen en zich gesteund voelen door hun ouders, leerkrachten en al hun klasgenoten. Ouders ervaren het als een cadeautje dat ze een hele ochtend met hun kind op school mogen werken en aandacht krijgen voor hun eigen opvoedingsvragen.

### NIEUWE IMPULSKLASSEN

Op diverse plekken in het land starten in 2015 nieuwe Impulsklassen. SBO De Vlieger in Leiden is vorig jaar ook gestart met een Vlieger Impulsklas en breidt dit jaar uit met twee bovenbouwgroepen. Directeur Talea van der Wal: 'Wij werken nu ook samen met Impuls aan de ontwikkeling van een Vlieger Impulsklas voor groep 3. Door deze vroeg in het leerproces in te zetten worden gedrags- en leerproblemen al eerder opgevangen. Methodes op basisscholen worden steeds beter aangepast aan de wens tot differentiatie. Dus didactisch worden ze steeds beter. Echter wat zeer belangrijk blijft is het werken

aan grip op het eigen gedrag van de kinderen. Dat is uiteindelijk het allerbelangrijkste, dat helpt een kind uit de negatieve spiraal. Verbeterde leerresultaten volgen dan vaak vanzelf.'

### OPLOSSINGSGERICHT WERKEN EN KIDS' SKILLS

Om te zorgen dat de leerlingen in de Impulsklas met zelfvertrouwen werken aan nieuwe vaardigheden, richt de begeleiding zich op dat wat wel lukt, op het uitbouwen van het eigen kunnen. De leerlingen boeken daardoor zichtbaar een enorme vooruitgang. Om deze oplossingsgerichte begeleiding te kunnen geven, worden de Impulsklasleerkrachten door Impuls opgeleid.



**Ben Furman**, de internationaal bekende oplossingsgerichte ontwikkelaar van Kids' Skills, zegt over de Impulsklas: 'Het is een fantastische uitvinding. Het zou goed zijn als die zich over Nederland verspreidde. Het lukt ons alleen om leerlingen met afwijkend gedrag een plek te geven als we mikken op oplossingen zoals dat in de Impulsklas gaat.'

Door de invoering van het passend onderwijs is de Impulsklas heel actueel. Er is vaak wel goed zicht op niveauverschillen in de klas maar voor gedragsproblemen is dat ingewikkelder. De Impulsklas geeft scholen een 'tool' om gericht met gedrags- en werkhoudingsproblemen van de leerling om te gaan. We zien de Impulsklas in de toekomst als een vast onderdeel van de zorgstructuur op scholen.

Meer informatie: [www.impulsklas.nl](http://www.impulsklas.nl)

### HET VERHAAL VAN NILS, LEERLING IN BRED A:

*Van meerdere kanten kwamen zorgmeldingen over Nils en het gezin. Na overleg op school werd Nils aangemeld voor de Impulsklas. In de intakegesprekken hadden we te maken met een bozige jongen. Tijdens de Impulsklas kwamen zijn moeder met partner en zijn vader met partner meedraaien. Hierdoor werden het opvoeden en het leren bespreekbaar. Dat bracht inzicht en ontspanning waardoor we een gemotiveerde Nils te zien kregen. De grootste moeite had Nils met de omgang met zijn stiefvader. Dat hij een hele ochtend mee kwam en met ons benoemde wat er goed ging met Nils, maakte een wereld van verschil. Nils is dit jaar in groep 8 gestart. Op de eerste schooldag kwam hij op het schoolplein op zijn juf afgelopen, keek haar aan en zei: 'Ik heb als doel me in de klas te focussen op mijn eigen werk en dat ga ik goed doen!' Hij sloot af met een high five. Het gaat nu erg goed met hem.*



**Mirjam Nooijens en Karin Engelen** zijn werkzaam als Impulsklasleerkracht op basisschool Sinte Maerte in Breda. Zij maken daar deel uit van het zorgteam. Mirjam heeft ruime ervaring in het (speciaal) basisonderwijs, met name in het werken met leerlingen met speciale onderwijsbehoeften. In haar werk als ib'er draagt zij zorg voor de driehoek leerling-ouder-school. Karin werkt daarnaast als trainer Oplossingsgericht werken bij Impuls en heeft een eigen praktijk voor remedial teaching. Ze heeft veel ervaring in het Oplossingsgericht werken met leerlingen met speciale leerbehoeften.